

Wandelroute Holtingerveld, vlakbij Havelte

Waar: [Holtingerveld](#)

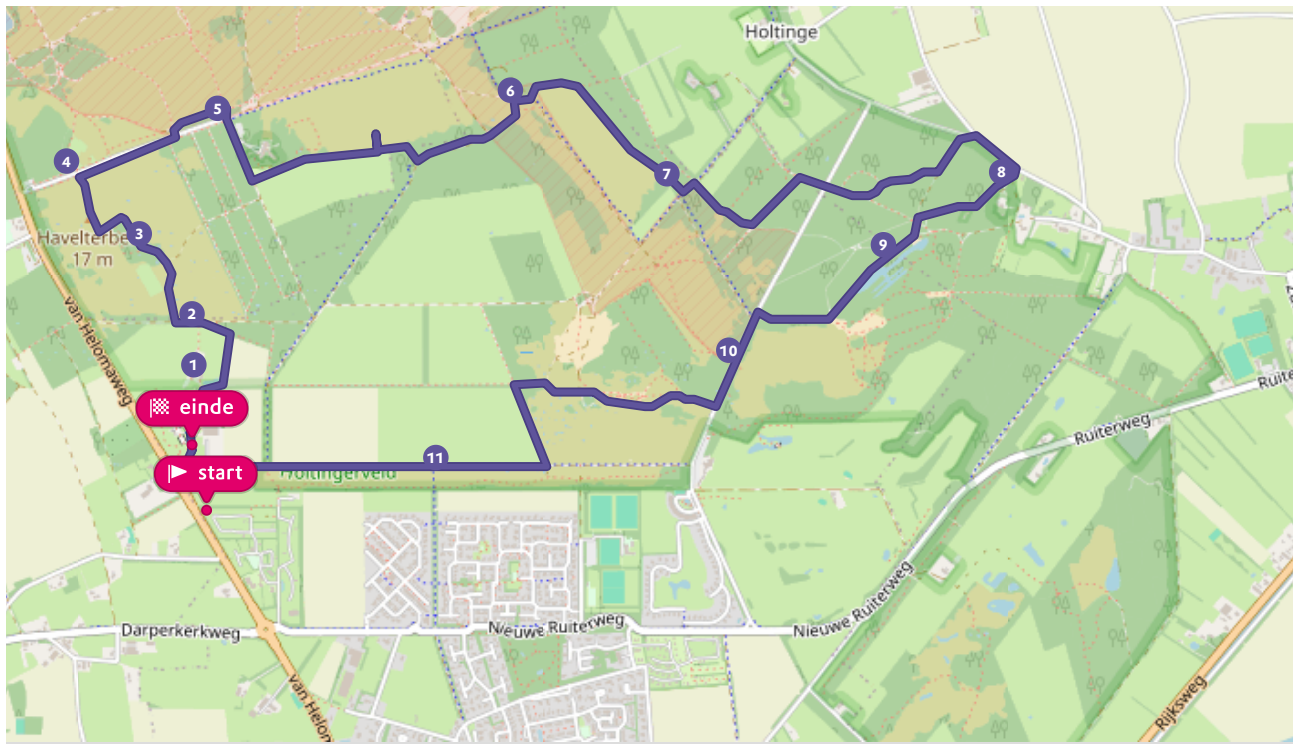

🕒 2 uur 50 🚶 8,49 km

Over de route

Deze wandelroute zit vol met cultuurhistorie. Onderweg kom je langs hunebedden en grafheuvels, maar zie je vooral ook plekken die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. Een werkkamp, delen van een opgegraven goederenspoorlijntje, bomkraters en een start- en landingsbaan voor vliegtuigen. Groene bewegwijzering geeft de route aan.

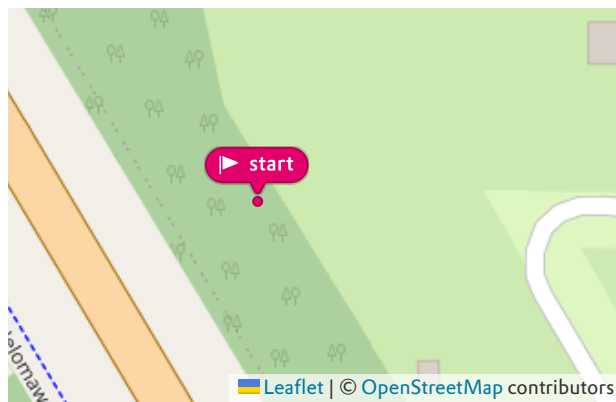
Kaart

Waar kun je starten

Toegangspoort Holtingerveld

📍 Van Helomaweg 18, 7971 PX Havelte (DR)

Wat kom je onderweg tegen?

1. Schaapskooi

Het Drents Heideschaap in de oude gemeente Havelte
In 1838 waren er nog zo'n 3900 Drentse heideschappen. Deze schapen waren met name nodig voor de productie van mest in de potstallen. De opbrengst van de wol was mooi meegenomen. Door de komst van melkfabrieken In 1950 kocht de gemeente uit folkloristische overwegingen een kleine kudde schapen, die onderdak vonden in de oude schaapskooi aan de Dorpsstraat in Havelte. In 1958 is de kudde opgeheven, omdat de toenmalige gemeente Havelte de rotzooi die de kudde in de Dorpsstraat achterliet, zat was en omdat men geen goede herder kon vinden.

Vervolgens is de kudde ondergebracht in een oude boerderij van Defensie op Holtinge. Om de kudde in stand te houden is door een aantal verenigingen een Stichting Holtinge opgericht in 1960. Defensie stelde een deel van het militaire oefenterrein als 'weide' ter beschikking. De schapen werden door de aangestelde beheerder-schaapherder voor eigen rekening aangeschaft. Ook particulieren of instellingen sponsorden een schaap of zelfs meerdere. Subsidie van de gemeente Havelte en het Rijk zorgden voor een sluitende begroting. Door onder meer gewijzigde regelgeving en de opbouw van een grotere kudde om het begrazingsplan uit te voeren is deze schaapskooi veel te klein geworden. Op 10 september 2013 is de kudde verhuisd naar de nieuwe schaapskooi aan de Van Helomaweg.

Vertrekpunt van de kudde

De schaapherder vertrekt elke dag van 9:30 uur tot 16:30 uur vanaf de schaapskooi Holtingerveld. Ongeacht het weer.

In de zomer trekken de herders dagelijks, ongeacht de weersomstandigheden, met de schaapskudde de heide op. Vertrek vanaf de kooi vindt rond 9.30 uur plaats. Rond 16.30 uur komt de kudde terug naar de kooi. Het is altijd weer een spectaculair gezicht om de hele kudde de kooi uit te zien gaan! Een bezoek meer dan waard. In de herfst en in de winter wordt er minder begrast. Soms staan de schapen dan ingerasterd op een vaste plek. Op het informatiebord aan de kooi staat aangegeven waar de kudde zich bevindt.

Het adres van de schaapskooi is:

Van Helomaweg 16 te Havelte.

2. Vliegtuighangars

In 1942 begon de aanleg van wat vliegveld Vliegershorst zou moeten worden. Er zijn enkele start- en landingsbanen, en hangars gemaakt. De hangars zijn gemaakt om vliegtuigen te parkeren. In totaal is hiervoor meer dan 600 hectare grond bewerkt. Dit vliegveld is nooit actief geweest, want op 24 maart 1945 hebben geallieerde vliegtuigen het hele gebied gebombardeerd. Wat achterbleef was een vervallen landschap met meer dan 2000 bomkraters. Tegenwoordig kennen we dit gebied als een natura 2000 gebied.

3. Bomkraters

Tijdens de wandeling kom je vele bomkraters tegen. Deze zijn aan het einde van de Tweede Wereldoorlog ontstaan. Er zijn verschillende geallieerde bombardementen uitgevoerd boven de Duitse militaire vliegveld op het Havelterberg. De bomkraters vallen op in het landschap, als ronde poelen. Sommige bomkraters zijn gevuld met water, daar maakt de salamander weer gebruik van die voelt zich daarin thuis.

4. Hunebedden

Zoals wij de hunebedden vandaag de dag zien, zo hebben de bouwers ze nooit gekend. In hun tijd lag over de hunebedden een heuvel met zand. Je kon alleen de toppen van de dekstenen zien. Die heuvels zijn al lang geleden afgegraven, en er ontbreken meestal ook een aantal stenen. Hunebed D53, het westelijke van de twee, is in 1945 helemaal uit elkaar gehaald. De Duitse luchtmacht wilde hier een vliegveld aanleggen en het graf lag in de weg. De stenen zijn toen begraven in een grote kuil. Na de oorlog zijn ze met behulp van kaarten en foto's weer precies op hun plaats gezet. D54 was voor de zekerheid ingepakt in een zandheuvel, die in 1946 weer is weggegraven.

5. Jodenkamp

De wandelroute gaat hier naar rechts, maar als je een stukje doorloopt kom je aan je rechterhand een gedenkteken tegen van het vroegere Jodenkamp. Het Jodenkamp was een barakkenkamp, waar behalve strafgevangenen vanaf maart 1944 ook ongeveer 500 gemengd-gehuwde Joodse mannen werden gehuisvest. Onder andere dokters, grondwerkers, advocaten, ingenieurs, wetenschappers, musici, kunstenaars en marktkooplieden Zij waren gedwongen te werk gesteld voor de aanleg van Fliegerhorst Havelte bij Havelte in Drenthe. Het kamp ligt in het 'Sperrgebied' en bezoek in het kamp is niet toegestaan. De mannen kunnen zelf rondlopen en boodschappen doen in het dorp, waarbij de Jodenster vaak wordt verborgen onder hun kleding. Het dagelijkse leven bestaat uit slapen, eten en werken. 's Avonds wordt er gekaart, worden brieven geschreven en in het weekend wordt er veel gewandeld in de natuur. De nacht op 16-17 september wordt de startbaan grondig vernield.

6. Afgraving

Op sommige plekken in het Holtingerveld zijn in de Tweede Wereldoorlog grote hoeveelheden zand afgegraven en afgevoerd met goederentreintjes. Het zand werd gebruikt om het vliegveld dat hier vlakbij lag, te egaliseren. De opgebrachte, dieper afgegraven grond levert bijzondere planten op. Op de start- en landingsbaan vind je 's zomers allerlei orchideeën.

7. Grafheuvels

In dit gebied ligt een groot aantal grafheuvels uit de Trechterbekercultuur, een neolithische cultuur in Noord-Europa van 4350 tot 2800/2700 v.Chr. De naam trechterbekercultuur is een verzamelnaam van een groot aantal met elkaar verwante gemeenschappen in het neolithicum of nieuwe steentijd.

8. Bluswater bak

De bluswaterbak ligt rechts iets van het pad af. Goed kijken, want het is grotendeels overwoekerd met onkruid. Deze bak werd tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikt om bluswater op te slaan om eventuele brand in de barakken te blussen. De barakken zijn er niet meer, het sanitairgebouw van de barakken is nog intact.

9. Finse meer

Het Finse meertje is een keileem put. In de Tweede Wereldoorlog legden de Duitsers bij Havelte een vliegveld aan. Om de start- en landingsbaan te versterken, hebben ze leem uit de bodem gehaald en de startbaan uitgevlakt en verhard. Daardoor is een lange kuil ontstaan met wat water. De naam 'het Finse meertje' is vermoedelijk ontstaan omdat de omgeving het er Fins uit vond zien. In dit water leven veel salamanders en ook ringslangen.

10. Opgegraven spoorlijn

Een deel van het spoorlijntje is opgegraven en zie je hier terug. Het werd in de Tweede Wereldoorlog gebruikt om materiaal te verplaatsen in het Holtingerveld. Pal naast het spoorlijntje zie je een aantal bomkraters, al dan niet gevuld met water.

11. Startbaan

Hier is in de Tweede Wereldoorlog een startbaan aangelegd door de Duitse bezetters. Het is een zeer brede en lange strook waar grind en drainage is aangebracht en extra dikke klinkers voor verharding.

